

Standardy Ochrony Małoletnich

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Centrum Pomocy Psychologicznej w Opytach jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne Standardów Ochrony Małoletnich

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24

- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.).
- Art. 221 oraz art. 221a Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1510).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 152).

Rozdział 1 Objasnienie terminów

Pracownik / członek personelu – psycholog, psychoterapeuta oraz każda inna osoba zatrudniona lub współpracująca z Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach oraz każda osoba świadcząca usługi na rzecz w/w miejsca, niezależnie od formy prawnej współpracy łączącej ją z placówką.

Psycholog/ Psychoterapeuta – psycholog i psychoterapeuta zatrudniony lub współpracujący z Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach, a także właściciel ww. miejsca, który świadczy usługi wsparcia psychologicznego, prowadzi konsultacje psychologiczne dla dzieci i Opiekunów oraz psychoterapię indywidualną.

Właściciel – właściciel Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach – Agata Irzyńska.

Centrum Pomocy Psychologicznej – Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach.

Małoletni/ dziecko – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

Opiekun małoletniego – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

Zgoda rodzica dziecka – zgoda co najmniej jednego rodzica dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami, rodzice zostają poinformowani o konieczności rozstrzygnięcia zgody przez sąd rodzinny.

Krzywdzenie dziecka – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu Centrum Pozytywka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Przemoc fizyczna – każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, szczypanie itd.

Przemoc psychiczna – powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych.

Przemoc seksualna – wszelkie zachowania skutkujące niechcianym kontaktem w sferze intymnej, mogące mieć postać fizyczną, werbalną i pozawerbalną.

Wykorzystanie seksualne – należy przez to rozumieć angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Zaniedbywanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego: jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Świadek przemocy domowej – osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem – wyznaczony przez właściciela Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w placówce.

Dane osobowe dziecka – wszelkie dane umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział 2. Zasady bezpiecznych relacji personelu Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach

2.1 Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Właściciel Centrum Pomocy Psychologicznej w Opykach przed dopuszczeniem do pracy z dziećmi weryfikuje każdego pracownika w Rejestrze Sprawców Przestępstw Seksualnych.

Wszystkie osoby zatrudniane w Centrum Pomocy Psychologicznej w Opykach mają obowiązek przedłożenia aktualnego zaświadczenia o niekaralności. Psychologowie, oraz psychoterapeuci oraz inni specjaliści poświadczają swoje wykształcenie stosownym dyplomem.

2.2. Relacja personelu z dzieckiem

Pracownicy znają zasady bezpiecznego kontaktu z dzieckiem. W relacji z dzieckiem nadrzędną wartością każdego pracownika jest szacunek, podmiotowość i bezpieczeństwo.

Dzieci przed rozpoczęciem spotkania informowane są o jego celu, badane są potrzeby dziecka, poczucie jego bezpieczeństwa oraz wyjaśniane jest (adekwatnie do wieku) prawo dziecka do poufności rozmowy z pracownikiem (psychoterapeutą). W sytuacji, gdy ze względów bezpieczeństwa zasada poufności nie może zostać dotrzymana – dziecko jest o tym informowane ze szczególną uważnością na cierpliwe wyjaśnienie w/w decyzji.

2.3 Komunikacja z dzieckiem

Pracownicy komunikują się z dzieckiem w oparciu o szacunek. W relacji z dzieckiem wykazują się cierpliwością, serdecznością i dostosowują swoje wypowiedzi do możliwości poznawczych dziecka. Każdorazowo troszczą się o indywidualne potrzeby dziecka i dbają o jego poczucie bezpieczeństwa.

Rozmowa z dzieckiem jest nieoceniająca, pracownik podąża za dzieckiem, jest szczególnie uważny na wszelkie oznaki świadczące o niezrozumieniu komunikatów.

2.4 Wsparcie i pomoc udzielana dzieciom

Pracownik informuje dziecko o gotowości do udzielenia mu wsparcia i pomocy. Gdy dziecko zgłosi prośbę o pomoc, pracownik podejmuje stosowne kroki pomocowe.

Dziecko ma zapewnioną możliwość indywidualnej poufnej rozmowy z psychoterapeutą, jednocześnie, w każdym momencie, gdy tego potrzebuje, ma prawo wezwać swojego opiekuna. Rodzice mają zapewnioną przestrzeń – poczekalnię w bezpośrednim sąsiedztwie

gabinetu, gdzie mogą oczekiwać na dziecko. Wywiad z rodzicem przeprowadzony jest bez obecności dziecka – w trosce o poszanowanie jego granic.

2.5 Kontakt fizyczny z dzieckiem

Świadczenia terapeutyczne/specjalistyczne odbywają się bez kontaktu fizycznego z dzieckiem. Wyjątek stanowią spontaniczne reakcje dziecka (wynikające z jego inicjatywy) np. przytulenie pracownika oraz momenty przywitania i pożegnania (np. poprzez uściśnięcie dłoni, czy przybicie piątki).

Uzasadniony jest także kontakt fizyczny w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia małoletniego lub Pracownika. Wówczas kontakt powinien być ostatecznością, maksymalnie ograniczony i ukierunkowany wyłącznie na zapewnienie bezpieczeństwa.

W sytuacjach wymagających czynności higienicznych lub pomocowych (np. dziecko się skaleczy) Pracownicy unikają innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Podejmują się ww. działań wyłącznie w sytuacji, kiedy rodzica nie ma w poczekalni i nie może w odpowiednim czasie dotrzeć do gabinetu, a sytuacja wymaga sprawnego wsparcia dziecka.

2.6 Utrwalanie i wykorzystywanie wizerunku dziecka

Jakiegokolwiek utrwalanie i wykorzystywanie wizerunku dziecka jest całkowicie zabronione.

2.7. Ochrona danych osobowych Małoletniego

Dane osobowe Małoletniego podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych.

2.8 Kontakt z małoletnim

Pracownik kontaktuje się z małoletnim bezpośrednimi kanałami komunikacji wyłącznie za zgodą jego rodziców. Kontakt z małoletnim dotyczy wyłącznie obszarów powiązanych z procesem terapii/wsparcia udzielanego przez pracownika.

2.9. Bezpieczeństwo online

Centrum Pomocy Psychologicznej w Opytach nie zapewnia dzieciom dostępu do internetu.

Gdy wizyty dziecka odbywają się online, psychoterapeuta dba o korzystanie z bezpiecznych komunikatorów. Odpowiednio wcześniej omawia z opiekunami małoletniego zasady bezpiecznego korzystania z ustalonego komunikatora oraz dba o warunki poufności podczas

spotkania online.

Pracownik nie nawiązuje z dziećmi (podopiecznymi placówki) kontaktów poprzez przyjmowanie lub wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

Rozdział 3. Zasady podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu Małoletniego

3.1. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę i zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.

3.2. Psycholodzy/ psychoterapeuci posiadają wiedzę, w jaki sposób wspierać Opiekunów. Oferują wsparcie i pomoc zawsze, gdy dostrzegają czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich. Przekazują opiekunom informacje na temat możliwości pomocy oraz motywują do jej podjęcia.

3.3. Wszyscy pracownicy mają wiedzę, zwracają uwagę i zawsze reagują na wszelkie informacje o krzywdzeniu Dziecka oraz oznaki, które wskazują na podejrzenie stosowania przemocy wobec Małoletniego. Pracownicy znają symptomy świadczące o możliwości stosowania przemocy wobec dziecka.

3.4. Zakres działań i procedura podejmowania interwencji przez pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą niebędącą pracownikiem Centrum Pomocy Psychologicznej w Opytach:

1. Psycholog/ Psychoterapeuta

– Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego oraz prowadzi rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Sporządzają notatkę. Notatka powinna zawierać:

-> opis zdarzenia,

-> dane pokrzywdzonego małoletniego (imię, nazwisko, adres, data urodzenia)

-> jeżeli to możliwe: dane osoby podejrzonej (imię, nazwisko, adres)

– Ocenia stopień zagrożenia zdrowia i życia dziecka. Analizuje sytuację dziecka pod kątem możliwości zapewnienia mu bezpieczeństwa po opuszczeniu Centrum Pomocy Psychologicznej w Opytach. W sytuacji, gdy podejrzewa, że życie lub zdrowie dziecka jest zagrożone i opiekun nie może/nie chce zapewnić dziecku bezpiecznej przestrzeni z dala od przemocy, zawiadamia policję.

– Przekazuje informację o popełnieniu/możliwości popełnienia przestępstwa wraz z notatką Właścicielowi. W przypadku, gdy zgłoszenie przyjmuje Właściciel przekazuje informację o popełnieniu/możliwości popełnienia przestępstwa wraz z notatką drugiemu psychologowi/psychoterapeucie.

– Interwencje w przypadku podejrzenia krzywdzenia Małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego prowadzone są w minimum 2-osobowym zespole psychologów/psychoterapeutów Centrum Pomocy Psychologicznej w Opytach. Wszelkie działania zostają udokumentowane na karcie interwencji

(załącznik 1)

– W sytuacji, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo i sprawcą przemocy jest osoba dorosła psychoterapeuci sporządzają zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazują je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

– Pracownik przyjmujący zgłoszenie organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami, przekazuje informację o popełnieniu przestępstwa.

– W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecka, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, zespół psychoterapeutów sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.

– W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

- Pracownik Centrum Pomocy Psychologicznej w Opykach

Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego oraz prowadzi rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi.
Sporządza notatkę i niezwłocznie przekazuje ją Właścicielowi lub

Psychologowi/Psychoterapeucie Centrum Pomocy Psychologicznej w Opykach, którzy wspólnie z psychoterapeutą podejmują odpowiednie interwencje.

- Ocenia stopień zagrożenia zdrowia i życia dziecka. Analizuje sytuację dziecka pod kątem możliwości zapewnienia mu bezpieczeństwa po opuszczeniu Centrum Pomocy Psychologicznej w Opykach. W sytuacji, gdy podejrzewa, że życie lub zdrowie dziecka jest zagrożone i opiekun nie może/nie chce zapewnić dziecku bezpiecznej przestrzeni z dala od przemocy, zawiadamia policję.

3.5. Zakres działań i procedura podejmowania interwencji przez pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego przez inną osobę małoletnią (równieżnika)

W Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach nie odbywają się grupowe zajęcia dla dzieci. Wszystkie spotkania mają charakter indywidualny lub rodzinny (dziecko +rodzic/opiekun)

a) Zakres działań psychologa/psychoterapeuty:

- W sytuacji, gdy dziecko doświadcza krzywdzenia ze strony rówieśnika, psychoterapeuta przyjmuje zgłoszenie, omawia z dzieckiem przebieg zdarzenia oraz jego wpływ na funkcjonowanie psychologiczne dziecka. Po spotkaniu sporządza notatkę.
- Psychoterapeuta organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami dziecka, na którym omawia zdarzenie i pozyskuje dodatkowe informacje.
- Psychoterapeuta omawia z rodzicami/opiekunami dziecka krzywdzonego możliwości skorzystania z pomocy oraz przedstawia, w jaki sposób mogą zareagować na zdarzenie (powiadomienie sądu, poinformowanie szkoły)
- Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
- Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

b) Zakres działań pracownika

- Pracownik przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu dziecka przez rówieśnika. Sporządza notatkę i niezwłocznie przekazuje ją Właścicielowi lub Psychologowi/Psychoterapeucie Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach, którzy podejmują stosowne interwencje oraz zapewniają dalsze wsparcie dziecku i/lub opiekunom dziecka.

3.6. Zakres działań i procedura podejmowania interwencji przez pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego przez Pracownika.

- Osoba, która uzyskała informację o możliwości popełnienia przestępstwa przez pracownika, niezwłocznie przekazuje tę informację Właścicielowi.

- Właściciel niezwłocznie powiadamia rodziców Małoletniego o zgłoszeniu możliwości popełnienia przestępstwa przez Pracownika.
- Osoba, która jest podejrzana o popełnienie przestępstwa zostaje odsunięta od pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia sprawy.
- Właściciel po otrzymaniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez Pracownika w obecności innego Psychologa/Psychoterapeuty przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz Małoletnim (gdy ten wyrazi na to zgodę) w celu wyjaśnienia okoliczności sprawy. Sporządza notatkę opisującą zdarzenie.
- Właściciel raz z Psychologiem/ Psychoterapeutą podejmuje odpowiednie działania wyjaśniające, zabezpieczające oraz prawne (rozmowa z Pracownikiem, monitoring pracy Pracownika, zawiadomienie odpowiednich służb o możliwości popełnienia przestępstwa).
- Właściciel informuje Opiekunów i Dziecko o poczynionych ustaleniach oraz dalszej procedurze prawnej. Proponuje lub wskazuje instytucje, które mogą zapewnić Dziecku i Opiekunom pomoc psychologiczną.

Rozdział 4. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

4.1. Wszyscy Pracownicy podpisują oświadczenie, że zapoznali się ze standardami i zobowiązują się postępować zgodnie z ich kryteriami.

4.2. Osobą odpowiedzialną za Politykę Standardów Ochrony Małoletnich jest Właścicielka Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach Agata Irzyńska.

4.3 Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.

4.4. Osoba Odpowiedzialna jeden raz w roku będzie dokonywała analizy standardów ochrony małoletnich pod kątem ich skuteczności oraz zgodności z obowiązującymi przepisami i zaleceniami.

4.5. Każdy z pracowników ma możliwość zgłoszenia Właścicielowi uwag oraz propozycji dodatkowych rozwiązań w treści Standardów Ochrony Małoletnich. Wszelkie uwagi i propozycje będą omawiane na spotkaniu z pracownikami, a efekty ww. uzgodnień będą raportowane i wdrażane w Standardy.

Rozdział 5. Postanowienia końcowe

5.1. Standardy Ochrony Małoletnich są dostępne stronie [www Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach](http://www.centrumpp.pl), pod adresem: www.centrumpp.pl oraz w formie papierowej w poczekalni Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach

5.2. Na stronie: www.centrumpp.pl opublikowano także skróconą wersję Standardów Ochrony Małoletnich przeznaczoną dla dzieci. Skrócona wersja przedstawiona jest w formie plakatu. Plakat został również umieszczony w widocznym miejscu (na ścianie) w poczekalni Centrum Pomocy Psychologicznej w Opypach.

5.3. Wszyscy pracownicy otrzymują teść Standardów Ochrony Małoletnich poprzez wysłanie ich pocztą elektroniczną. Treść jest także dostępna fizycznie w gabinecie Centrum Pomocy Psychologicznej.

5.4. Polityka Standardów Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.